

Total Pages – 3

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-403(B)/22

2022

SANSKRIT

M.A. Fourth Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-403(B)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

[सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः।]

A. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त। 2×4=8

1. न्यायः कः आसीत्? न्यायभाष्यस्य रचयिता कः आसीत्?

2. न्यायदर्शनस्य प्रतिष्ठाता कः आसीत्? अपवर्गः कः आसीत्?

(Turn Over)

(2)

3. न्यायमतानुसारेण प्रमाणं कतिविधम्? तानि च कानि?
4. प्रशस्तपादभाष्यस्य नामान्तरं किम्? न्यायकन्दलीटीकायाः रचयिता कः?
5. महोदयशब्दस्य व्युत्पत्तिं प्रदर्शयत।
6. ईश्वरस्य आत्मत्वं केन गुणेन सिद्धम्? मुक्तात्मनि केषां गुणानां व्यभिचारः?

B. यथानिर्देशं समाधत्त।

क) यथेच्छं द्वौ व्याख्यात।

4×2=8

1. अथ तत्पूर्वकं त्रिविधमनुमानं पूर्ववच्छेषवत् सामान्यतो दृष्टञ्च।
2. आप्तोपदेश शब्दः।
3. साध्यनिर्देशः प्रतिज्ञा।

ख) यथेच्छं द्वौ व्याख्यात।

4×2=8

1. नमस्कारादेव विघ्नोपशमः। कर्मरम्भे सद्भिर्नियमेन तस्योपादानात्।
2. तच्चेश्वरचोदनाभिव्यक्ताद्धर्मदिव।
3. तद्व्यतिरेकेणान्यस्य संज्ञानभिधानात्।

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-403(B)/22

(Continued)

(3)

C. यथानिर्देशम् उत्तरत।

8×2=16

1. सोदाहरणं प्रत्यक्षस्य लक्षणमालोचयत।

अथवा

न्यायदर्शने प्रतिफलितं सिद्धान्तसूत्रं व्याख्यात।

2. प्रशस्तपादभाष्ये यत् मङ्गलमाचरितं तद्विलिख्य न्यायकन्दल्यनुसारं तस्य अर्थः स्पष्टीक्रियताम्।

अथवा

प्रशस्तपादाचार्येण कति पदार्थाः स्वीकृताः? तेषां साध्यवैधर्म्यतत्त्वज्ञानं कथं निःश्रेयसहेतुः भवतीति व्याख्यायताम्।

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-403(B)/22